

Landstingspolitisk sammanställning 2.0

2013-05-10

Som stöd för de lokala föreningarnas arbete med lokalpolitiska program har ledningen tagit fram denna sammanställning av ställningstaganden antagna av medlemsmöten, som har bäring på landstingspolitik.

I en del fall har vi bara tagit med den del av ett ställningstagande, som har med landstingspolitik att göra. I andra fall har vi byggt ut ställningstagandet med att ange hur landstinget skulle kunna arbeta med frågan. Därtill har vi skrivit korta sammanbindande och inledande texter för de föreningar som tilläventyrs vill kopiera delar av detta underlag rakt av.

I partiets regelverk kring lokala föreningar anges tydligt att dessa är fria att själva utforma och anta lokala politiska program. Man kan alltså helt bortse från detta dokument, använda det som tipskatalog och inspirationskälla, utgå från det men ta bort, lägga till och skriva om - eller kopiera det rakt av.

Enda kravet är att de lokala programmen inte får strida mot vårt principprogram. Och det är naturligtvis önskvärt att de inte i avgörande frågor går rakt på tvärs med ställningstaganden från medlemsmöten.

I detta dokument utgår vi från den "normala" gränsdragningen mellan kommuners och landstings/regioners arbetsuppgifter. Observera dock att vissa undantag finns, så att exempelvis Gotlands kommun också ansvarar för mycket av den verksamhet som på andra håll ligger på landstingen.

Denna sammanställning är gjord efter de alla omröstningar avslutats på vårmötet 2013, som har bäring på lokalpolitik.

Inledning

Piratpartiets politik bygger grundläggande demokratiska och humanistiska värderingar. Vi står upp för alla människors lika värde, rätt till integritet och rätt att fritt och utan övervakning kunna kommunicera, söka och dela information. Vi kräver transparens och möjlighet att utkräva ansvar av makthavarna.

Piratpartiet vill försvara de stora framsteg den moderna informationstekniken kan ge, och kämpa för människors rätt att slippa övervakning, oavsett om de befinner sig på internet eller ej. Den kampen vill vi föra på alla politiska fronter: I EU, i nationell politik, i landsting och kommuner. Det handlar inte bara om den "stora politikens" beslut om övervakningslagar och immaterialrättsliga regler. Det handlar också om vilka dataprogram, låssystem och betalsystem man beställer till vårdcentraler, gruppboenden och bussar. Det handlar om hur vi sköter sjukhus, läkarmottagningar och muséer.

Det här är vad vi vill göra i [xxx] landsting.

En fördjupad demokrati

För att demokratin ska bli verklig och meningsfull måste alla landstingets invånare känna att de har möjlighet att påverka, och att man lyssnar till deras synpunkter.

- Beslutsfattandet i landstinget ska präglats av tillgänglighet, öppenhet och transparens. (2012-höst P32-Y09)
- Landstinget inför medborgarförslagssystem på hemsidor, där förslagen publiceras och alla intresserade kan kommentera på dem. (2012-höst P33-Y02)
- Landstinget ska på sin hemsida skapa ett nav där man snabbt kan se vilka frågor som ska komma upp för beslut i kommunen och kunna ge input på frågorna innan besluten fattas. (2012-höst P33-Y03)
- Makthavare och andra vuxna i landstinget måste lära sig av den unga generationen om den digitala kulturens möjligheter. (2012-höst P24-Y13)

Landstinget ska värna människors integritet

Piratpartiet vill slå vakt om vår personliga integritet. Alla har rätt att slippa övervakning om man inte är misstänkt för något brott. Det ska vara möjligt att leva ett normalt liv och röra sig fritt i samhället utan att lämna elektroniska fotavtryck, som sedan kan användas för att kartlägga ens liv och rörelser. Därför kräver vi:

- System för betalning av landstingets tjänster, kollektivtrafik, trängselavgifter mm utformas så att de inte lämnar bestående elektroniska avtryck (2012-höst P03-Y06)
- Kameraövervakning av offentliga rum ska bara få användas i särskilda undantagsfall. (2012-höst P03-Y09)
- Landstinget ska inte utsätta personal, patienter eller andra för godtyckliga drogtester. (2012-höst P03-Y10)
- Information som kommunen/landstinget samlar in om personer ska bara användas för det ändamål som angetts som syfte vid insamlingen, så att exempelvis uppgifter från vägavgiftsstationer eller bussars kortautomater inte hamnar hos säkerhetspolisen, och patientuppgifter på sjukhus inte används för att spåra papperslösa flyktingar. (2012-höst P03-Y12)
- Hänsyn till den personliga integriteten måste vara vägledande vid allt politiskt beslutsfattande. (2012-höst P03-Y13)
- Videokameror ska inte få ersätta personal och mänsklig närhet i vården. (2012-höst P03-Y17)
- Landstinget ska värna integriteten för patienter och spärra journalsystemen så att bara den eller dem som vårdar en patient kommer åt hennes journal. (2012-vår, B16-Y29)

Alla ska ha samma rättigheter och chanser

Landstinget ska ge samma rättigheter och ställa samma krav på alla, oavsett härkomst, hudfärg, funktionsnedsättning, religion, kön, sexuell läggning, livsstil, ålder, klädval och andra irrelevanta egenskaper: (2012-höst P23-Y01)

- Lika rätt till sjukvård för alla som vistas i landstinget – med eller utan papper, med eller utan uppehållstillstånd. (2012-höst P11-Y01)
- Landstinget ska skydda och respektera alla människors rätt att utöva och ge uttryck för sina religioner och andra övertygelser, sina traditioner och livsstilsval, så länge man inte i handling utövar intolerans mot andras övertygelser, traditioner och livsval. (2012-höst P23-Y02)
- Landstinget ska i sin roll som arbetsgivare förebygga alla typer av diskrimineringsgrunder i lagen (sexuell läggning, könsidentitet, kön, etnicitet, funktionshinder, religion och ålder) (2013-vår, B26-Y02)
- Landstinget ska noga se över olika regelsystem och deras tillämpningar för att identifiera och förändra regler och tillämpningar av regler, som idag missgynnar människor utifrån härkomst, hudfärg, kön och andra irrelevanta faktorer. (2012-höst P23-Y05)
- Landstinget ska systematiskt arbeta för att förändra invanda strukturer, attityder och traditionella arbetssätt, som får som effekt att människor missgynnas utifrån härkomst, hudfärg, kön, sexuell läggning och andra irrelevanta faktorer. (2012-höst P23-Y06)
- Kriterier för kompetens måste sättas så att de inte diskriminerar utifrån kultur och inkluderar både sådana relevanta kompetenser som ofta hittas hos män och sådana som ofta hittas hos kvinnor. (2012-höst P23-Y06)
- Kyrka och stat är åtskilda. Landstinget regler och agerande ska vara anpassade efter att samhället är sekulärt. (2012-höst B30-Y04)
- Landstinget ska värna alla människors rätt att själv styra över sin sexualitet, sin sexuella läggning och sitt val av partner utan att behöva frukta övergrepp eller trakasserier från vare sig familj, andra människor eller samhälle, så länge det sker med respekt för ens partner och dennes självbestämmande. (2012-höst P23-Y03)

Informationsfrihet

Piratpartiet anser att information och kunskap ska få flöda och spridas så fritt som möjligt och med så få hinder som möjligt. Ju fler som kan dela och använda kunskap och information, desto mer nytta och glädje skapar den för människor.

- Landstinget och dess bolag ska inte bidra till att filtrera eller censurera vare sig allmänhetens eller anställdas/patienters internettillgång. (2012-höst P04-Y06)
- Webbsidor och e-tjänster hos landstinget och verksamheter finansierade av landstinget ska vara tillgängliga för funktionshindrade. (2012-höst P06-Y03)
- Information, statistik, databaser och rådata som samlas in eller sammanställs i landstinget och inte är integritetskänslig för enskilda, ska vara fritt tillgänglig för envar och fri att använda och sprida. Strukturerad data ska göras sökbar och maskinläsbar. (2012-höst P06-Y06)
- Utlämnande av offentliga dokument ska ske så snabbt och enkelt som möjligt. Om inte särskilda skäl finns bör de kunna tillgängliggöras digitalt. (2012-höst P05-Y08)
- Landstinget ska utforma sina system på ett sådant sätt att begäran om offentliga handlingar ska kunna effektueras på ett så effektivt sätt det är möjligt, så att frågeställaren inte drabbas av onödiga kostnader som kunnat undvikas med effektiva verktyg. För att uppmuntra framtagandet av sådana system så ska högst en viss del av självkostnadspriset (ex.vis hälften) för arbetstiden betalas av frågeställaren. (2013-vår, B05-Y04)
- Landstinget och dess chefer ska inte efterforska identiteten hos den som anonymt kräver ut offentliga handlingar. (2012-höst P05-Y09)
- Så länge landstinget finansierar eller upphandlar en verksamhet (i exempelvis en vårdcentral) ska den kräva samma offentlighetsprinciper och samma rätt för personal att slå larm om missförhållanden som i landstingets egna verksamheter. (2012-höst P04-Y05, P05-Y05, P32-Y09)

Landstinget ska inte stödja och göda tankemonopol.

Piratpartiet värderar principen om informationsfrihet högt, och tycker att upphovsrätt, patent och annan immaterialrätt ofta gör mer skada än nytta. Landstinget ska därför så långt möjligt se till att information, kunskap och material man tar fram eller införskaffar kan användas och vidareutvecklas av allmänheten utan immaterialrättsliga hinder. Landstinget vinner både kontroll och pengar genom att frigöra sig från några dominerande mjukvaruföretags oligopol, och följa Nederländernas exempel att övergå till mjukvara med fri/öppen källkod.

- Material framtaget av landstingets anställda eller producerat med landstingets medel ska digitaliseras och släppas fria för envar att använda, sprida och vidareutveckla. (2012-höst P06-Y05, P08-Y02)
- När material köps in för landstingets medel ska man vid upphandlingen kräva att det ska få digitaliseras och släppas fritt för envar att använda, sprida och vidareutveckla. (2012-höst P06-Y05)
- Vid upphandlingar ska landstinget kräva frihet från DRM (Digital Rights Management/Digital Restrictions Management), dvs tekniska system som syftar till att begränsa konsumenternas möjligheter att använda och kopiera digitala verk, trots att de har laglig rätt att göra det. (2012-höst P09-Y06)
- Webbsidor och e-tjänster hos landstinget och av denna finansierade verksamheter ska använda öppna och fria standarder och vara tillgängliga utan krav på ett visst operativsystem eller datorprogram från ett visst företag. All elektronisk kommunikation ska kunna ske med öppna och licensfria protokoll/filformat. (2012-höst P06-Y02, P06-Y04)
- Ny mjukvara som tas fram i landstingets och av landstinget finansierade verksamheter (som privata vårdcentraler) ska bygga på öppen källkod. Proprietär programvara som används ska ha öppen standard för alla artefakter den skapar så att inga inlåsnings effekter uppstår. Man ska ha som målsättning att fasa ut proprietär programvara till år 2025. (2012-höst P06-Y09, P06-Y11)

Sjukvård

Piratpartiet försvarar allas rätt till en god sjukvård. Piratpartiet anser att det är mycket viktigt att sjukvården bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet, att nya rön och metoder snabbt börjar användas i vården och att erfarenheter och jämförelser utnyttjas för att förbättra vården.

- En god tillgänglighet och valfrihet bland en mångfald av vårdgivare (2012-vår B16-Y01)
- Lika rätt till sjukvård för alla som vistas i landstinget – med eller utan papper, med eller utan uppehållstillstånd. (2012-höst P11-Y01)
- Alla i Sverige ska ha tillgång till en högkvalitativ vård, oavsett om man bor i glesbygd eller storstad. (2012-vår B16-Y19)
- Piratpartiet vill prioritera resurser till behandling av psykisk ohälsa, och ser det som ett stort samhällsproblem. (2013-vår, B30-Y01)
- Piratpartiet vill förlägga ökade resurser till samtalsterapi för de i psykisk ohälsa. (2013-vår, B30-Y07)
- Utöka resurserna för Barn- och Ungdomspsykiatri. (2013-vår, B29-Y02)
- Landstinget tar initiativ till psykisk hjälpnärvaro i sociala medier. (2013-vår, B29-Y08)
- Gör det möjligt för alla som behöver och önskar kvalificerad vård mot missbruk att få det. (2012-höst P11-Y03)
- Stoppa diskrimineringen av icke-heterosexuella kring familjebildning. Samma rätt och möjlighet för homo- som heterosexuella par att skaffa barn med hjälp av insemination, provrörsbefruktning och adoption. (2012-höst P24-Y17)
- Säkerställ att hälso- och sjukvården är kunskapsbaserad och att fördomar och vidskepelser bekämpas. (2012-vår B16-Y03)
- Ny forskning och vetenskapligt konsensus ska ständigt beaktas inom all verksamhet för att systematiskt förbättra hälso- och sjukvården. (2012-vår B16-Y16)
- Hälso- och sjukvårdens olika aktörers resultat ska följas upp på ett öppet och jämförbart sätt genom öppna och tillgängliga system (2012-vår B16-Y20)

- Kunskap och erfarenheter tillvaratas inom all verksamhet för att systematiskt förbättra hälso- och sjukvården (2012-vår B16-Y12)
- Vårdtagarna ska ges möjlighet till delaktighet och självbestämmande (2012-vår B16-Y07)
- Sjukvården måste bli bättre på att hantera och utnyttja att patienter själva skaffar sig kunskaper om sina symptom och sjukdomar. (2012-höst P13-Y04)
- Personliga vårddata ska vara tillgängliga för vårdtagaren på dennes premisser. (2012-vår B16-Y21)
- Underlätta för undersköterskor och sjuksköterskor att fortbilda sig till läkare och specialläkare. (2012-vår B16-Y27)
- Öka mängden öppna systemlösningar, öppen källkod och patentfria lösningar inom vården, eftersom öppenhet skapar utrymme för fler oberoende leverantörer av vårdteknik, medicin och IT. (2012-vår B16-Y14)

Äldre och funktionshindrade

Äldre och funktionshindrade måste ha samma rätt till integritet och samma möjligheter att njuta av mänsklig samvaro, kultur och natur som yngre och icke funktionshindrade.

- Gamla, sjuka och funktionsnedsatta måste få möjligheter till mänsklig samvaro, tillgång till grönområden/natur och möjligheter att uppleva och utöva kultur. (2012-höst P14-Y01)
- Äldre som behöver vård ska få bo ihop med sin partner även om man träffat denne på ålderns höst. (2012-höst P14-Y02)
- Många äldre och funktionsnedsatta står idag utanför den digitala världens möjligheter att knyta nya kontakter, uppleva kultur, utöva kultur, samla information, skaffa kunskap och enkelt kommunicera med myndigheter. Samhället ska därför stödja utbildning och utveckling av utrustning som kan göra det möjligt och underlätta för äldre och funktionsnedsatta att utnyttja den moderna informationstekniken. (2012-höst P14-Y03)
- Nattpersonal istället för videokameror på äldreboenden och långvård. (2012-höst P03-Y17)
- Samma regler hos privata som offentliga vårdgivare till skydd för dem som slår larm om missförhållanden. (2012-höst P11-Y02)
- Det är viktigt att vi inte låter den nya tekniken skapa djupa klyftor i samhället mellan dem som vuxit upp med den och de som gjort bekantskap med den på äldre dagar. Landstinget ska därför satsa på utbildning av äldre och stödja utveckling av anpassningar av teknikerna efter äldre och funktionshindrades behov. (2012-höst P24-Y16)
- Piratpartiet ska verka för att tillgängligheten ska höjas i samhället. (2013-vår, B56-Y03)
- Piratpartiet ska verka för att sjukgymnastik och arbetsterapi ska förbättras. (2013-vår, B56-Y05)
- Piratpartiet ska verka för att fjärrdiagnostik ska stödjas som ett hjälpmedel samtidigt som integritetsaspekten beaktas. (2013-vår, B56-Y06)
- Piratpartiet ska verka för att missbrukarvården för äldre förbättras. (2013-vår, B56-Y07)

Kultur åt alla

Kultur spelar en viktig roll för individens och samhällets välbefinnande och fortlevnad. Därför bör landstinget ha en väl fungerande kulturell infrastruktur som gör kultur lättillgänglig för alla. (2012-höst P29-Y01)

- Landstinget stödjer lokala museer, bibliotek, teatrar och konsertlokaler samt lokala kulturevenemang, tex musikfestivaler och lan-parties. (2012-höst P29-Y05)
- Institutioner som stadigvarande får stöd av landstinget ska arbeta för att göra sitt arbete tillgängligt digitalt, stimulera och lyfta nytt kulturskapande och inkorporera deltagarkultur i sin verksamhet. (2012-höst P29-Y04)
- Kommunens/landstingets kulturinstitutioner ska stimulera icke-kommersiell spridning, användning och vidareutveckling av kultur. (2012-höst P09-Y12)

- Landstinget ska skapa utställningsplatser där konstnärer får chansen att placera ut konstobjekt för allmän beskådan. (2012-höst P29-Y11)
- Kultur ska ha en naturlig plats i vård och äldreomsorg. (2012-höst P29-Y02)
- Landstinget ska satsa speciellt på kultur för sjuka, äldre och funktionshindrade – kultur stärker, läker och stimulerar kognitiva förmågor. (2012-höst P29-Y07)
- Om kultur- idrotts- och andra arrangemang bekostas med offentliga medel eller tar emot offentliga bidrag ska det vara tillåtet för allmänhet och bidragsgivare att spela in eller på annat sätt dokumentera arrangemanget och offentliggöra det med fria licenser, så att alla kan ta del av det, och förädla upplevelsen vidare. (2012-vår B13-Y04, 2012-höst P29-Y08)
- Landstinget ska stödja och uppmuntra de kulturskapare som är nyfikna på och vill undersöka den nya tidens olika möjligheter för att skapa och sprida kultur. (2012-höst P29-Y09)
- Bredda kulturbegreppet så att även sådana kulturyttringar som tidigare diskriminerats och ringaktats, ges samma förutsättningar som etablerade kulturformer. Skapa graffitiskolor och lagliga klotterplank. Erkänn spel som den kulturform det är och ge även datorspel kulturstöd. (2012-höst P29-Y03, P37-Y02, B08-Y01, B08-Y09)

Ideellt arbete

Ideellt arbete spelar en allt viktigare roll i samhället.

- Piratpartiet ser positivt på allmänningar och lokala initiativ för social gemenskap i syfte att minska utanförskap. (2013-vår, B30-Y03)
- Det ska bli enklare för människor att driva allmänningar. (2013-vår, B07-Y01)
- Piratpartiet ska arbeta för att platser för ideellt arbete och där allmänningar kan äga rum måste vara prioriterat när stadsplanering sker (så som parker, torg). (2013-vår, B07-Y03)
- För att skapa ett mer rättvist bidragssystem, där alla typer av ideella organisationer får samma villkor, ska bidragssystemen till alla ideella organisationer reformeras till ett mer enhetligt system, där de ideella organisationerna under samma villkor ges bidrag för olika bidragsgrundade kriterierna som organisationerna uppfyller. (2013-vår, B06-Y03)
- Om kultur- idrotts- och andra arrangemang bekostas med offentliga medel eller tar emot offentliga bidrag ska det vara tillåtet för allmänhet och bidragsgivare att spela in eller på annat sätt dokumentera arrangemanget och offentliggöra det med fria licenser, så att alla kan ta del av det, och förädla upplevelsen vidare. (2012-vår B13-Y04, 2012-höst P29-Y08)
- Kommunen/landstinget ska stödja den civila sektorn/ ideella organisationer för att skapa mötesplatser mellan dem som bott längre och kortare tid i Sverige, i stil med korskulturella matlagningsskolor och blandade fotbollslag, syjuntor och scoutpatruller. (2012-höst P24-Y09)
- För att ha rätt till offentligt stöd ska ideella organisationer ansluta sig till grundläggande principer om respekt för mänskliga rättigheter och olika människors livsval. (2012-vår B17-Y06)

Landstinget som arbetsgivare (K,L)

Hur landstinget agerar som arbetsgivare är viktigt av flera skäl. Det påverkar inte bara kvaliteten i den service man ger invånarna. Det spelar också en viktig roll för mångfalden i samhället och för att alla människor, oavsett bakgrund, kön, sexuell läggning, hudfärg och andra irrelevanta egenskaper, ska känna sig lika välkomna och respekterade.

- Det är viktigt att alla yrkeskategorier, oavsett utbildningsnivå, får fortbildning och kompetensutveckling. (2012-höst P19-Y09)
- Skydda och stärk rätten att avslöja missförhållanden på arbetsplatsen utan risk för repressalier och undersökningar om vem som lämnat ut information. (2012-höst P22-Y01)
- Ingen övervakning av anställdas privata elektroniska kommunikation ens om den sker över arbetsgivarens

datorer eller uppkopplingar. (2012-höst P22-Y02)

- Alla anställda ska behandlas lika och lika respektfullt av både arbetsgivare och arbetskamrater. Lika lön för lika krävande och ansvarsfulla arbeten med samma kompetensnivå. (2012-höst P22-Y05)
- Kameraövervakning i syfte att övervaka personalen på arbetsplatsen inte ska vara tillåten. (2012-höst P22-Y08)
- Landstinget ska utveckla ett system vid anställningar där personuppgifter som namn, kön, adress och födelseort inte syns när man gör urval av vilka sökande som kallas till anställningsintervju. (2012-höst P24-Y01)
- Landstinget ska gå i spetsen för att se föräldraledighet som en merit. (K,L) (2012-höst P24-Y22)
- Landstinget ska sträva efter jämn åldersfördelning på sina arbetsplatser. (K,L) (2012-höst P24-Y13)
- Landstinget kräver vid upphandling samma regler hos privata som offentliga vårdgivare till skydd för dem som slår larm om missförhållanden. (2012-höst P11-Y02)
- Landstinget stimulerar hemjobb och telekonferenser för att minska resande och resandets miljöpåverkan. (2013-vår, P04-Y04)

Övrigt

- Landstinget deltar i utveckling av energismart byggande för att minska användningen av fossila bränslen till uppvärmning. (2013-vår, P04-Y08)
- Vi vill se en kraftigt utbyggd lokal och regional kollektivtrafik, så att denna blir både attraktivare och kan svälja fler passagerare. Där så behövs byggs system med större kapacitet än dagens, som spårvagn, tunnelbana och pendeltåg. (2013-vår, P04-Y06)
- Landstinget ska stödja ett rikstäckande system för biljetter inom kollektivtrafiken inom länstrafikbolag och det rikstäckande järnvägsnätet. (2013-vår, B60-Y02)